

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **M. p. N. P., a. s.**, zastoupeného JUDr. Milanem Novákem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Dukelská 15, za účasti 1/ **JUDr. M. J.**, správce konkursní podstaty úpadce M. p. N. P., a. s., 2/ **Finančního úřadu v Nové Pace**, se sídlem v Nové Pace, Čelakovského 486, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 6. 2004, č. j. 31 Ca 169/2003 - 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 6. 2004, č. j. 31 Ca 169/2003 – 17 byla zamítnuta žaloba účastníka 1/ podaná proti rozhodnutí účastníka 2/ ze dne 6. 10. 2003, č. j. 21501/03/240970/3240, kterým zamítl reklamaci účastníka 1/ proti rozhodnutí ze dne 20. 8. 2003, č. j. 19532/03/240970/3240, jímž byl převeden přeplatek na dani z příjmů právnických osob na nedoplatek daně z přidané hodnoty.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatel uvedl, že napadený rozsudek mu nebyl doručen, ale prostřednictvím správce konkursní podstaty se s ním měl možnost seznámit. Stěžovatel se jako osoba zúčastněná na řízení považuje za osobu dotčenou na svých právech a povinnostech jak rozhodnutím správce daně, tak i následným rozhodnutím krajského soudu a plně se ztotožňuje s názorem správce konkursní podstaty, který považuje

rozsudek krajského soudu za nezákonný a nepřezkoumatelný, zčásti pro nesrozumitelnost a zčásti pro nedostatek důvodů, a proto proti němu podal obsahově shodnou kasační stížnost. Dále stěžovatel uvedl konkrétní důvody svého nesouhlasu s názorem krajského soudu a navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen.

Účastník 2/ ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta s tím, že na svém rozhodnutí trvá.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

V daném případě byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 3. 2000 č. j. 43 K 25/2000 - 105 prohlášen na obchodní majetek stěžovatele konkurz a ustanoven konkurzní správce. Účinky konkurzu nastaly dne 9. 3. 2000. Dne 23. 7. 2003 byla Finančnímu úřadu v Nové Pace doručena žádost konkurzního správce o vrácení přeplatku na dani z příjmů za rok 2002. Rozhodnutím správce daně ze dne 20. 8. 2003 byl přeplatek na dani z příjmů převeden na nedoplatek na dani z přidané hodnoty. Reklamací podanou proti tomuto rozhodnutí konkurzním správcem Finanční úřad v Nové Pace zamítl rozhodnutím ze dne 6. 10. 2003. Proti tomuto rozhodnutí podal konkurzní správce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 17. 6. 2004 č. j. 31 Ca 169/2003 - 17 tak, že žalobu zamítl. Následně byla krajskému soudu doručena dne 2. 8. 2004 kasační stížnost konkurzního správce a následující den kasační stížnost stěžovatele, jimiž se oba domáhali zrušení předmětného rozsudku. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004 č. j. 7 Afs 127/2004 - 50, jímž byla kasační stížnost stěžovatele odmítnuta z důvodu litispendence, zrušil Ústavní soud usnesením ze dne 15. 6. 2005 sp. zn. I. ÚS 60/05 s odůvodněním, že bylo porušeno ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a právo stěžovatele na spravedlivý proces zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, přičemž Ústavní soud považoval za svou povinnost zdůraznit, že není jeho úkolem zkoumat, zda byl stěžovatel aktivně legitimován k podání kasační stížnosti, což je úkolem Nejvyššího správního soudu, který se měl uvedenými skutečnostmi zabývat v řízení o kasační stížnosti a tyto své závěry uvést v odůvodnění svého rozhodnutí.

S ohledem na tvrzení stěžovatele, že se jako osoba zúčastněná na řízení považuje za osobu dotčenou na svých právech a povinnostech jak rozhodnutím správce daně, tak i následným rozhodnutím krajského soudu, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve otázkou, zda má stěžovatel právo podat kasační stížnost, jak tvrdí, tj. otázkou jeho aktivní legitimace. Touto otázkou se totiž v předchozím řízení nezabýval, a ani zabývat nemohl, protože kasační stížnost odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. jako nepřípustnou z důvodu, že o téže věci probíhalo řízení o kasační stížnosti podané konkurzním správcem, tedy pro absolutní neodstranitelný nedostatek podmínky řízení. Nejvyšší správní soud tak nerozhodoval ve věci samé a jen v takovém případě by mohla být otázka aktivní legitimace soudem zkoumána.

Podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Sb. ve znění účinném v říjnu 2004, tj. v okamžiku podání kasační stížnosti (dále jen „zákon o konkurzu a vyrovnání“), řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku, mohou být zahájena jen na návrh správce nebo proti správci; jde-li o pohledávky, které je třeba přihlásit v konkursu (§ 20 odst. 1),

může být řízení, s výjimkou řízení o výkon rozhodnutí, zahájeno jen za podmínek uvedených v § 23 a § 24.

I když v citovaném ustanovení je výslovně stanoveno, že řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku, mohou být zahájena jen na návrh správce nebo proti správci, nevytváří samo o sobě, jako ustanovení procesního charakteru, pro úpadce neodstranitelnou procesní překážku. Citované ustanovení nelze totiž vykládat bez vazby na ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) zákona o konkurzu a vyrovnaní, podle něhož prohlášením konkurzu přechází oprávnění nakládat s majetkem podstaty na správce a právní úkony úpadce, týkající se tohoto majetku, jsou vůči konkursním věřitelům neúčinné. Oprávnění konkurzního správce formulované v ustanovení § 14 odst. 1 písm. d) zákona o konkurzu a vyrovnaní je totiž jen důsledkem zákazu pro úpadce disponovat majetkem podstaty vysloveným právě v ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) zákona o konkurzu a vyrovnaní. Prohlášením konkurzu jsou práva úpadce k majetku podstaty omezena ve prospěch správce, který se ale nestává účastníkem hmotněprávních vztahů, v nichž úpadce vystupoval. Ustanovení § 14 odst. 1 písm. d) zákona o konkurzu a vyrovnaní dovádí nastalé účinky do důsledků potud, že s právem konkurzního správce nakládat s majetkem podstaty spojuje i povinnost žalovat příslušné nároky svým jménem. Pozitivně tedy vymezuje aktivní věcnou legitimaci konkurzního správce ve sporu, což znamená, že jako případný nositel sporného práva není k jeho uplatnění oprávněn jiný subjekt. V důsledku těchto účinků prohlášení konkurzu však úpadce nepozbývá vlastnické právo k majetku patřícímu do podstaty ani neztrácí způsobilost mít práva a povinnosti (právní subjektivitu). Neztrácí-li úpadce prohlášením konkurzu právní subjektivitu, nelze mu upřít ani způsobilost být účastníkem řízení, která je na způsobilosti mít práva a povinnosti založena. Z toho pak pro úpadce vyplývá závěr, že není aktivně věcně legitimován k podání jakéhokoliv návrhu. Toto právo jako nositel vlastnického práva nemůže po dobu trvání konkurzu realizovat, nikoliv však pro procesní překážku, ale proto, že ztratil právo nakládat s majetkem podstaty.

Pouze konkurzní správce byl tedy aktivně legitimován k podání žaloby proti rozhodnutí správce daně, jímž byla zamítnuta jeho reklamace proti rozhodnutí, kterým byl převeden přeplatek na dani z příjmů právnických osob na nedoplatek daně z přidané hodnoty, tj. žalobu týkající se majetku patřícího do podstaty, a rovněž pouze konkursní správce je aktivně legitimován podat proti zamítavému rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost.

Z důvodů výše uvedených zamítl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost pro nedostatek aktivní legitimace stěžovatele k jejímu podání. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a finančnímu úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. října 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu